

TISKOVÁ ZPRÁVA ze dne 3. 3. 2022

DÍLO A PROMĚNA UMĚLECKÉ SCÉNY

4. 3. – 29. 5. 2022

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“, Pražská 13

Autorky výstavy: Taťána Petrasová a Pavla Machalíková

Kurátorka výstavy: Eva Skořepová

Grafické řešení: Martin Pivrnec

Letošní sympoziální výstava *Dílo a proměna umělecké scény* byla připravena na aktuální téma 42. ročníku *Plzeňského mezioborového sympozia k problematice 19. století*. Představuje díla, jež vystoupila z konformity uměleckého projevu tehdejší doby a svým novým ztvárněním a viděním přispěla ke změně společenského vkusu. Ve výstavní síni „13“ Západočeské galerie v Plzni jsou k vidění malby, kresby, grafiky a objekty, které ovlivnily a proměnily uměleckou scénu v 19. století. Výstava je připravena ve spolupráci s Ústavem dějin umění Akademie věd ČR jako doprovodný program festivalu *Smetanovské dny* a potrvá do 29. května 2022.

Koncepci výstavy připravily Pavla Machalíková a Taťána Petrasová, historičky umění z Ústavu dějin umění Akademie věd ČR, které si daly za cíl seznámit současného diváka s divákem 19. století a ukázat návštěvníky výstav jako součást tehdejšího uměleckého provozu. Každá galerie si vytvářela určitý okruh umělců a uměleckých skupin, ale i výtvarných kritiků, takže divák přicházel do prostoru galerie s určitým očekáváním. Pokud expozice nevyvolala očekávaný zážitek a naopak pobouřila a otevřela diskusi nad konkrétními díly, byl to právě divák – návštěvník galerie či výtvarný kritik, který přijal nebo odmítl jiný obraz či pohled a přispěl tak ke změně vnímání očekávaného.

Současná výstava v Západočeské galerii sleduje vybraná díla a určité situace, které přispěly k proměně umělecké scény. Představuje některé výstavní exponáty, jež zaujaly publikum na zásadních výstavách v letech 1824, 1829, 1841, 1844, 1861, 1871 a 1889 a ukazuje, jak se konkrétní umělecká díla vztahovala k převládajícímu vkusu a k očekávání diváků i kritiků; jak a čím se stávala umělecká díla nebo také urbanistické projekty aktuálními pro současnou domácí i zahraniční scénu; nebo jak se umělcovo snažení míjelo s dobovým vkusem a teoriemi, jak má obraz či socha vypadat.

Expozice je rozvržena do tří oddílů charakterizujících reakce diváků i kritiků a zpětně i umělců na aktuálnost díla, míjení a nahrazování (například při zacházení s materiálem a barvou).

Na výstavě jsou svými díly zastoupeni přední představitelé domácí umělecké scény (malíři Josef a Antonín Mánesové, Karel Purkyně, sochaři Václav Levý a Josef Václav Myslbek), ale i proslavení autoři zahraničních výstav (malíř Josef Führich, sochaři Bertel Thorvaldsen a Antonio Canova, architekt Ludwig Förster a sklářský designér Friedrich Egermann).

Prostor galerie není pokaždé stejný. Je to místo, které spoluutváří, udržuje a někdy také bourá význam jednotlivých děl. Jak napsal filozof Ladislav Hejdlánek, na konkretizaci díla se nutně podílí „interpret, vnímatel a prožívateľ“.

„A proto zveme diváky do Západočeské galerie, aby přišli znovu „prožít“ díla, která oslovila nebo pobouřila diváky výstav 19. století,“ dodává jedna z autorek výstavy Taťána Petrasová.

Výstava vznikla ve spolupráci s Ústavem dějin umění AV ČR, v. v. i., a ve výstavní síni „13“ Západočeské galerie v Plzni bude k vidění do 29. května 2022.

Vystavená díla pocházejí ze sbírek následujících institucí:

Archiv Akademie výtvarných umění v Praze; Jesuitenkolleg Wien; Knihovna biologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy; Moravský zemský archiv v Brně; Archiv města Znojma; Národní galerie Praha, Národní památkový ústav, ÚPS v Praze; SZ Kynžvart; Oblastní galerie Liberec; Státní okresní archiv Olomouc; Uměleckoprůmyslové museum v Praze; Wien Museum; Západočeská galerie v Plzni; Zemský archiv v Opavě.

K výstavě byla vydána doprovodná publikace *Dílo a proměna umělecké scény*. Autorkami textů jsou Taťána Petrasová a Pavla Machalíková, graficky knihu zpracoval Martin Pivrnec. Publikaci vydala Západočeská galerie v Plzni.

Doprovodný program:

Komentované prohlídky

23. 3. a 20. 4. od 17 hodin: Výstavou provází spoluautorka Taťána Petrasová

27. 5. od 17 hodin: Prohlídka v rámci *Muzejní noci*. Výstavou provází spoluautorka Pavla Machalíková

Přednášky

6. 4. 2022 od 17 hodin: Novinky v českém skle (doby empíru a biedermeieru) (Jan Mergl)

5. 5. 2022 od 17 hodin: Rodina Mánesů a proměny umělecké scény (Pavla Machalíková)

Tvůrčí dílny

út 15. 3. 16–18 hodin: „Proměny v umění“, dílna pro rodiče s dětmi

út 3. 5. 16–18 hodin: „Co je nového u Mánesů?“ Dílna pro děti, mládež a zvědavé dospělé

st 1. 6. 16–18 hodin: Den dětí s galerií

Informace o edukačních programech:

Patricie Císlarová, cislerova@zpc-galerie.cz, 377 908 536

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“, Pražská 13, Plzeň

Web: www.zpc-galerie.cz

Twitter: [zpcgalerie](https://twitter.com/zpcgalerie)

Facebook: [zapadoceska.galerie](https://www.facebook.com/zapadoceska.galerie)

Instagram: [zapadoceska.galerie](https://www.instagram.com/zapadoceska.galerie)

Kontakt pro média: Mgr. Gabriela Darebná, Public Relations, M: 770 128 262, darebna@zpc-galerie.cz